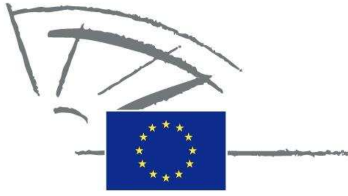

EUROPEES PARLEMENT 2009 - 2014

Zittingsdocument

6.3.2013 B7-0122/2013

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van de verklaringen van de Raad en de Commissie

ingediend overeenkomstig artikel 110, lid 2, van het Reglement

over de versterking van de strijd tegen racisme, vreemdelingenhaat, antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie, transfobie en alle andere vormen van op vooroordelen gebaseerd geweld
(2013/2543(RSP))

Renate Weber, Sonia Alfano, Cecilia Wikström, Louis Michel, Sarah Ludford, Nathalie Griesbeck, Sophia in 't Veld, Leonidas Donskis, Ramon Tremosa i Balcells, Frédérique Ries, Marielle de Sarnez
namens de ALDE-Fractie

B7-0122/2013

Resolutie van het Europees Parlement over de versterking van de strijd tegen racisme, vreemdelingenhaat, antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie, transfobie en alle andere vormen van op vooroordelen gebaseerd geweld
(2013/2543(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien de internationale mensenrechteninstrumenten die discriminatie verbieden, met name het VN-Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie (UNCERD),

– gezien het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, en met name artikel 14 daarvan, dat een verbod inhoudt op "enig onderscheid op welke grond ook, zoals geslacht, ras, kleur, taal, godsdienst, politieke of andere mening, nationale of maatschappelijke afkomst, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte of andere status", alsook protocol nr. 12 tot wijziging van dat verdrag, inzake het algemene verbod op discriminatie, en de desbetreffende jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

– gezien artikel 21 van het Handvest van de grondrechten, dat "elke discriminatie, met name op grond van geslacht, ras, kleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuigingen, politieke of andere denkbeelden, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, een handicap, leeftijd of seksuele geaardheid", alsook op grond van nationaliteit verbiedt,

– gelet op artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), waarin bepaald is dat "[…] de Unie berust [op waarden als] eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Deze waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen",

– gezien artikel 10 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), waarin bepaald is dat "[de Unie] bij de bepaling en de uitvoering van haar beleid en optreden streeft naar bestrijding van iedere discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afkomst, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid",

– gezien artikel 19 VWEU, dat de EU een politiek mandaat geeft om passende maatregelen te nemen om discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid te bestrijden,

– gezien artikel 67 VWEU, waarin staat dat "de Unie […] ernaar [streeft] een hoog niveau van veiligheid te waarborgen, door middel van maatregelen ter voorkoming en bestrijding van […] racisme en vreemdelingenhaat",

– gezien artikel 83, lid 2, VWEU, dat de Unie in staat stelt "indien onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten op het gebied van het strafrecht nodig blijkt voor een doeltreffende uitvoering van beleid van de Unie op een gebied waarop harmonisatiemaatregelen zijn vastgesteld, […] bij richtlijnen minimumvoorschriften [vast te stellen] met betrekking tot de bepaling van strafbare feiten en de sancties op het betrokken gebied",

– gezien zijn vorige resoluties over racisme, vreemdelingenhaat, antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie, transfobie, discriminatie, op vooroordelen gebaseerd geweld, extremisme en een EU-benadering van het strafrecht[1],

– gezien het Bureau voor de grondrechten (FRA) en zijn werkzaamheden op het gebied van non-discriminatie, racisme, vreemdelingenhaat en aanverwante vormen van onverdraagzaamheid en op vooroordelen gebaseerd geweld[2],

– gezien artikel 110, lid 2, van zijn Reglement,

A. overwegende dat racisme, vreemdelingenhaat, antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie, transfobie, en aanverwante vormen van onverdraagzaamheid berusten op overtuigingen, vooroordelen en gedragingen die discriminatie, geweld en haat op bepaalde gronden – inclusief kenmerkende eigenschappen en sociale status – verantwoorden;

B. overwegende dat discriminatie en haatdelicten – d.w.z. geweld en misdrijven ingegeven door racisme, vreemdelingenhaat, zigeunerhaat of godsdienstige onverdraagzaamheid, op grond van seksuele geaardheid, genderidentiteit of het behoren tot een minderheidsgroep of op grond van de redenen uit de niet-uitputtende lijst die is opgenomen in artikel 21 van het Handvest van de grondrechten – in de EU blijven plaatsvinden, hoewel alle lidstaten met het oog op gelijkheid voor iedereen het verbod op discriminatie in hun rechtsstelsels hebben ingevoerd;

C. overwegende dat toespraken, campagnes, publicaties en programma's die aanzetten tot haat en onverdraagzaamheid worden bevorderd door extremistische en populistische leiders wiens partijen in sommige lidstaten inmiddels zijn vertegenwoordigd in het parlement;

D. overwegende dat het belangrijk is dat de EU en haar lidstaten in zowel de particuliere als de openbare sector actie ondernemen ter bestrijding van dergelijk gedrag, door ervoor te zorgen dat via het onderwijs een cultuur van respect en tolerantie wordt gecreëerd die zulk gedrag kan voorkomen, en erop toe te zien dat dit soort gedrag wordt gemeld door de slachtoffers, onderzocht door de wetshandhavingsinstanties en bestraft door het gerechtelijk apparaat;

E. overwegende dat de EU een reeks instrumenten in het leven heeft geroepen om dergelijke daden en discriminatie te bestrijden, met name Richtlijn 2000/43/EG van de Raad houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras

[1] Verslag over een EU-benadering van het strafrecht (2010/2310(INI), verslag-De Jong), goedgekeurde tekst P7_TA(2012)0208.
[2] Bijvoorbeeld: ‘Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims’ rights’, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2012_hate-crime.pdf

of etnische afstamming (de richtlijn rassengelijkheid), Richtlijn 2000/78/EG van de Raad tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (de richtlijn inzake gelijke behandeling in arbeid), Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht (het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat) en het EU-kader voor nationale strategieën inzake de integratie van Roma;

F. overwegende dat Richtlijn 2012/12/EU van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten de lidstaten ertoe verplicht slachtoffers van op vooroordelen gebaseerd geweld zonder onderscheid te beschermen en te ondersteunen, en dat in diezelfde richtlijn wordt erkend dat slachtoffers van strafbare feiten die zijn ingegeven door vooroordelen of discriminatie die in het bijzonder verband kunnen houden met hun persoonlijke kenmerken, specifieke bescherming kunnen behoeven vanwege de specifieke aard van het strafbare feit;

G. overwegende dat het Commissievoorstel uit 2008 voor een richtlijn van de Raad ter bescherming van gelijke behandeling op andere gebieden van werkgelegenheid, ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid (de richtlijn gelijke behandeling) na vijf jaar van discussie niet de goedkeuring van de Raad heeft gekregen wegens hevige tegenkanting van een paar lidstaten;

H. overwegende dat uit verslagen van het FRA blijkt dat één op vier personen uit minderheidsgroepen al het slachtoffer is geworden van een misdaad op grond van ras, dat tot 90% van alle aanrandingen of bedreigingen waarmee migranten of leden van etnische minderheidsgroepen te maken krijgen, niet bij de politie wordt gemeld, dat slechts vier EU-lidstaten gegevens verzamelen of bekendmaken over specifieke misdaden jegens Roma en dat slechts acht lidstaten een register bijhouden van misdaden op grond van de (vermoede) seksuele geaardheid van het slachtoffer;

I. overwegende dat het Parlement de Commissie, de Raad en de lidstaten herhaaldelijk heeft gevraagd om de strijd tegen geweld en discriminatie op basis van vooroordelen, zoals racisme, vreemdelingenhaat, antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie en transfobie, op te voeren;

J. overwegende dat het Parlement meer bepaald heeft verzocht om:

a) de volledige tenuitvoerlegging van de reeds goedgekeurde antidiscriminatierichtlijnen en van het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat;

b) de onverwijlde goedkeuring van de richtlijn gelijke behandeling;

c) de herziening van het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat met als doel het toepassingsgebied ervan uit te breiden en de bepalingen en doeltreffendheid ervan te versterken;

d) de erkenning van haatmisdrijven, de vooroordelen die hieraan ten grondslag liggen en het effect dat deze misdrijven hebben op slachtoffers in zowel het recht van de

lidstaten als het Europees recht, en de verzameling van gegevens over deze problematiek;

e) de lancering van een routekaart voor gelijkheid ongeacht seksuele geaardheid en genderidentiteit;

f) maatregelen ter versterking van de strijd tegen zigeunerhaat en ter bescherming van de grondrechten van de Roma in het kader van vervolging, discriminatie en uitwijzingen;

g) het zich onthouden door publieke persoonlijkheden van verklaringen in het openbaar die aanzetten of aanmoedigen tot haat of stigmatisering van bevolkingsgroepen op basis van de redenen uit de niet-uitputtende lijst die is opgenomen in artikel 21 van het Handvest van de grondrechten;

K. overwegende dat het Ierse voorzitterschap tijdens de informele Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 17 en 18 januari 2013 een discussie heeft opgestart inzake EU-maatregelen ter bestrijding van haatmisdaden, racisme, antisemitisme, vreemdelingenhaat en homofobie, en daarbij benadrukte dat er behoefte is aan betere bescherming en gegevensverzameling, alsmede aan een grotere inzet van leiders voor de 'actieve instandhouding van de Europese waarden en voor de bevordering van een klimaat van wederzijds respect voor en inclusie van personen met een verschillende religieuze of etnische achtergrond of seksuele geaardheid'.

L. overwegende dat commissaris Malmström in het licht van de verspreiding van gewelddadig extremisme onlangs waarschuwde voor politieke debatten met een racistische, extremistische en populistische inslag, die er onder meer toe kunnen leiden dat 'eenzame wolven' overgaan tot het plegen van willekeurige moorden;

M. overwegende dat de verzameling van collectieve, vergelijkbare, betrouwbare en uitgesplitste gegevens noodzakelijk is om in gerechtelijke procedures bewijs te kunnen leveren voor discriminatie, ongelijkheden en diversiteit te kunnen meten, de doeltreffendheid van de antidiscriminatiewetgeving te kunnen beoordelen en een efficiënt overheidsbeleid te kunnen uitwerken;

N. overwegende dat er in het toekomstige verslag van het FRA over discriminatie tegenover homoseksuelen, lesbiennes, biseksuelen en transseksuelen en het tot slachtoffer maken van deze mensen, naar verwachting bijzondere aandacht zal worden besteed aan de omvang van het fenomeen van homo- en transfobe haatmisdrijven en -propaganda in de EU;

O. overwegende dat alle landen die lid zijn van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE), waaronder alle EU-lidstaten, hebben erkend dat haatmisdrijven (dat wil zeggen strafbare feiten die zijn gepleegd op grond van vooroordelen) met behulp van het strafrecht en specifieke, op maat gemaakte beleidsmaatregelen moeten worden bestreden;

1. vraagt de Commissie, de Raad en de lidstaten om de strijd tegen geweld en discriminatie op basis van vooroordelen en haat op te voeren door:

a) een ambitieuze herziening voor te stellen van kaderbesluit 2008/913/JBZ, conform de suggesties van het Parlement, en bepaalde vormen en uitingen van antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie en transfobie uitdrukkelijk in dit besluit op te nemen;

b) erop toe te zien dat alle relevante strafrechtelijke EU-instrumenten – inclusief het kaderbesluit – onder meer op het vlak van de vrijheid van meningsuiting volledig in overeenstemming zijn met de mensenrechtennormen en de waaier van mogelijke graduele administratieve en penale sancties uit te breiden, onder meer – indien toepasselijk – met boetes en alternatieve straffen zoals taakstraffen;

c) een veelomvattende strategie uit te werken voor de bestrijding van haatmisdrijven, op vooroordelen gebaseerd geweld en discriminatie;

d) de richtlijn gelijke behandeling onverwijld goed te keuren, aangezien deze richtlijn een van de belangrijkste EU-instrumenten vormt om werkelijk gelijke kansen in de EU te bevorderen en te waarborgen en vooroordelen en discriminatie tegen te gaan;

e) toe te zien op de volledige tenuitvoerlegging van het EU-kader voor nationale strategieën inzake de integratie van Roma en de versterking ervan, onder meer door de strijd tegen zigeunerhaat op lange termijn te steunen en lokale en regionale instanties in staat te stellen om met inachtneming van de mensenrechten en met gebruik van de beschikbare middelen, inclusief EU-middelen, doeltreffende beleidsmaatregelen, programma's en acties voor de integratie van Roma uit te werken en uit te voeren; er nauwlettend op toe te zien dat de grondrechten worden geëerbiedigd en de richtlijn inzake vrij verkeer wordt uitgevoerd;

f) de deskundigheid die is verworven dankzij de verschillende relevante EU-programma's (Daphne, Grondrechten en Burgerschap 2007-2013, Rechten en Burgerschap 2014-2020 en Justitie 2014-2020) systematisch te beoordelen, evenals de participatie van de verschillende maatschappelijke organisaties;

g) ervoor te zorgen dat er ruimere, betrouwbare gegevens over haatdelicten worden verzameld, dat wil zeggen waarbij ten minste de volgende informatie wordt vastgelegd: het aantal incidenten waarvan het publiek aangifte heeft gedaan en het aantal misdrijven dat door de autoriteiten is geregistreerd, het aantal veroordelingen van overtreders, de redenen om misdrijven als discriminerend te bestempelen, de opgelegde straf, alsook enquêtes naar misdrijf en slachtoffers over de aard en de omvang van misdrijven waarvan geen aangifte is gedaan, de ervaringen van slachtoffers van misdrijven met wetshandhavingsinstanties, de redenen om geen aangifte te doen en of slachtoffers van haatdelicten zich bewust zijn van hun rechten;

h) mechanismen op te zetten om ervoor te zorgen dat haatdelicten zichtbaar worden in de EU (door te laten zien dat de autoriteiten haatdelicten serieus nemen), slachtoffers en getuigen van haatdelicten te stimuleren om aangifte te doen van incidenten en ervoor te zorgen dat de mogelijkheid er is om de daders aan te klagen;

i) gehoor te geven aan het herhaalde verzoek van het Parlement om een routekaart voor gelijkheid ongeacht seksuele gerichtheid en genderidentiteit;

j) de EU het UNCERD te doen ondertekenen, aangezien alle lidstaten dit verdrag al hebben geratificeerd;

k) de desbetreffende verbintenissen na te komen die de lidstaten in het kader van andere internationale fora zijn aangegaan, waaronder Besluit nr. 9/09 van de OVSE-ministerraad ter bestrijding van haatdelicten en Aanbeveling CM/Rec(2010)5 van het comité van ministers van de Raad van Europa betreffende maatregelen voor het bestrijden van discriminatie op grond van seksuele gerichtheid en genderidentiteit;

l) nationale maatregelen en programma's te ondersteunen en aan te vullen, voornamelijk met het doel geweld tegen mensen met een handicap uit te bannen bij het uitvoeren van de Europese strategie inzake handicaps 2010-2020;

m) kwesties die verband houden met alle vormen van op vooroordelen gebaseerd geweld te verwerken in het werkprogramma van de EU-agentschappen (zoals het FRA, Eurofound, de Europese Politieacademie, Eurojust, Frontex en het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken);

2. vraagt dat de lidstaten die bezwaar hebben tegen de richtlijn gelijke behandeling en deze tegenhouden, de redenen hiervoor bekendmaken, met als doel een openbaar debat erover mogelijk te maken;

3. verzoekt de lidstaten erop toe te zien dat leiders en autoriteiten op alle niveaus en op alle gebieden (de regering, nationale, regionale en plaatselijke overheidsdiensten, wetshandhavingsinstanties, de rechterlijke macht, politieke partijen, politieke en religieuze leiders enz.) in hun optreden en verklaringen niet aanzetten tot discriminatie, geweld en haat of zulks vergoelijken;

4. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de regeringen en parlementen van de lidstaten.